

Pealinn Teataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 29.
Avatud kl. 9-st kuni kl. 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Seltsi Trükkikoja
telefon 450-67

TELLIMISE HIND:
Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile:
1 aastaks 3 kr., 1/2 aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr.,
1 kuuks 0.35 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijatele:
1 aastaks 4.50 kr., 1/2 aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr.,
1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega.
Kvootused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis
10 senti mm veeru lauses.

Nr. 20 (487)

Laupäeval, 12. märtsil 1938.

6. aastakäik

TALL. MAJAMANIKKUDE SELTSI

II ehitusmaterjalide ja kodukaunistamis-

NÄITUS

avatakse 19. märtsil
kell 2 päeval

BÖRSI SAALIS

PÄÄSMETE HINNAD 20 JA 10 SENTI
Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile sissepääs tasuta

Näitusel on eriasakannad:
**ehitusmaterjalid,
kodusisustus ja
kaunistus**

Näitus avatud 19.—28. märtsini
iga päev kella 10 hommikul kuni kl. 9 õhtul

KORRALDAJA
TALLINNA MAJAMAN. SELTS

Tallinna Majaomanikkude Seltsi

31. aastapäeva koosviibimine

korraldatakse pühapäeval, 20. skp. kell
7. õhtul restoran „Pariisi“ ruumes.

Kavas mitmesuguseid sõnalisi ja muusikalisi ettekandeid.

Pääsmed 50 snt. eelmüügil
Seltsi büroos, Harju tän. 29.

**1. Anton waliti linnade
liidu esindajaks Riiga**
Cesti linnadeliidu esindajatekoogu oli
toos

Cesti linnadeliidu esindajatekoogu
koosolek toimus neljapäeval, 10.
märtsil kell 11.00 raekojas.

Päevakorras oli linnadeliidu 1938./
39. a. tegevustawa ja eelarwe aruta-
mine. Särgeuvalt Tallinna tehnikatüli-
kooli weemajanduse ja weiehituse pro-
jektor W. Paawel refereris linnade
weiehituse ja kanalisatsiooni ehi-
tamise võimalusist. Referent esitas hu-

witawaid tähelepanekuid wälismaa
suurlinnade weiehituse ja kanali-
satsiooni ehitusviisidest. Wälismaa to-
gemuste najal olewat tõestatud, et we-
iehituse ja kanalisatsiooni ehitami-
seks on talulitum tarwitada talleid ma-
terjale, mis suurema vastupidavuse
tõttu renteerivad end ajajookul tulu-
kamalt. Edasi referent arwas, et suurlin-
nused wõib roijst- ja sademeefanalistat-

jioon olla ühine, kuna wäitelinnused on
okstarbetohtajamad eraldi torustitud.

Pariisis läinud aasta suwel toimu-
nud linnade ühisest ehituswäitusest ja lin-
nastumistongressist andis ülewaaite
Tallinna linnadeliidu P. Siisak, kes
mainitud kongressist wõttis osa Cesti
linnadeliidu esindajana.

Ta wihjas sellele, et peagu igas riigis
ja linnas olewat korteroludes suuri
lahutusi. Üürilinnused suhtes
olewat ühtlase peagu üldine suhe, et
ametnik wõi tööline kulutab suu üüris
15—20 protsenti oma kuupalgast. Meil
ei ole aga see suhe wõimalikult parandada,
kuna meie wõimevusega ei ole meil
liste palgad on fundumalt madalamad.

Edasi märkis linnadeliidu P. Siisak
oma tähelepanekuid ringreisist Keit-Lu-
roopa suurlinnused, millest ilmes, et
mainitud linnused on fundumalt tiheda-
malt asustatud kui meie linnused. Nii
elawat Prantsusmaal Lyon'i linnas
50 hehtaari suurusel maa-alal umbes
üks miljon elaniku. Samuti olewat
fundumalt erinew wälismaal ta wäite-
elamute areng. Pariisis ja lähemas
ümbruses puunduwat täiesti wäiteela-
mud. Berliini lähem ümbruses on taas
õige tihedalt asustatud wäiteelamute-
ga. Samasugust erinevust wõiwat
margata weel mitme teise suurlinna
juures. Rahwa jõukuse tõhwa wõiwat
märkida, et neil mail, kus rahwas
rikas, on maa ise waene. Ta wastu-
piduselt, kus maa rikas, on jageli rah-
was waene. See olewat tõlmutu sellest,
et rahwas paiguti ei mõista talutada
oma maapõuwarasid ja maa wõali-
teesi.

Õpust walis linnadeliidu esindus-
koogu oma esindajad eelolewal suwel
Kias toimuwal 4. Balti riikide lin-

nadeliidu konverenssile. Walitust osu-
tus 25 esindajat Cesti linnadest. Tal-
linna esindajaks määrati A. Wesson,
P. Siisak, Kebabane, J. Anton ja R.
Moorma.

**Tallinna Ehitustruutide Fondi
seadus takistab ehitamist**

L. Süld esitas linna ehitusosakon-
nase palwe, lubada põhimõtteliselt W.
Kompasji tän. 13 asuwalde kinniswa-
rale püstitada eluhoone kinnises ehi-
tuswiisil, sest truudi laius, umbes 14
m., ei võimalda püstitada lahtises hoo-
nestamiswiisil mingit torralist hoo-
net.

Linnavalikussus asus selles küsimuses
teisukohale, et tähendatud truudi hoo-
nestamist ei tule wõtta enne lõplikult
okustamisega, kui Tallinna Ehitustruutide
seaduse alusel ümbertorraldamisele
wõetud Kompasji tänawa rajooni truutide
planeerimistawad on teedeminis-
teeriumi juures tegusewa eritomis-
joni poolt lõplikult toostatud.

**Näituselomissjoni ja aja-
kirjanite koosviibimine**

Neljapäewa õhtuks oli Tallinna Ma-
jaomanikkude Seltsi näituselomissjoni
poolt kutsutud koosviibimisele pealinna
ajalehtede esindajad. Seltsi poolt wõt-
sid koosviibimisest osa J. Anton, A.
Kapi, M. Kabaal ja J. Ounapuu.

Õhtul lausuwes wõetles Seltsi juha-
tusliikmed selgitasid ajakirjanikele ehi-
tusmaterjalide ja kodukaunistusnäituse
sihtide taotlusi ja kawassusi tulewi-
sus. Samuti puundufati majaomanike
üldkõnimeisi ja wahetordame ajakir-
jandusega, mis leiti olewat kõigiti hea-
tähit.

Narwa maantee väljaehitamise nõudeid tuleks pehmendada

Tänawa esinduslikkust suudetakse saavutada ka 2-kordsete hoonete püstitamise

Narwa maantee majade ülewaaftus on lõpule jõudmas. Wastaw komisjon on kohapeal waadanud üle kõik selle rajooni elamud ning koostanud wastawad andmed. Nagu lähemalt kuulda, on juures oja Narwa maantee maju jäärajes olukorras, mis ei vasta seaduse nõuetele ja selle tagajärjel nõutakse nende lammutamist või ümberehitamist. Ülewaaftuse andmete järgi kuulub ümberehitamisele peagu 90% Narwa maantee majadeft.

Suba waremalt on juhitud tähelepanu sellele, et paljudel senistel majamomanitel ei ole praegusel korral waja-lisel määral omatäpikali uute ja nõuetele wastawate majade püstitamiseks. Teatavasti nõutakse Narwa maanteele 5. ja 4-kordsete majade ehitamist, kusjuures umbkaudsete arwestuste järgi iga uus elamu läheks maksma wähe-malt 15 miljonit senti. Uute elamute ehitamisele tuleb ajada kahe aasta jooksul, nõude ehitamist arwates. See-ga sünnib Narwa maantee väljaehita-mine wõrdlemisi lühike aja wäljel ja neil majamomanitel, kel pole waja-lisel määral omatäpikali, puuduwad wõi-malused uute elamute ehitamisele asu-miseks.

Laenukapitali hankimine on seotud juurte raskustega. Narwa maantee väljaehitamisele ajumisel suureneb weelgi laenuandlus ja nii wõiwad paljud Narwa maantee majamomanid jattuda raskustesse. Omatäpikali puu-dumisel ei saa nad ajada uue elumaja püstitamisele ja nende senine waran-dus antakse seaduses ettenähtud korras uuele omanikule. Alamineku korral maksatase endijele omanikule taju pant-lehtedes, millede realiseerimine pole kindlustatud, ja selle tagajärjel tuleb taju oodata, enne kui taju tatte wõi-dakse saada.

Asjaomased ringid on neid küsimusi kaalunud ja arwadanud oma sejutuhti. Seni pole leitud tarwilikku lahendust,

mis kindlustaks endistele omanikele wastumõetawa olukorra.

On selge, et senised omanikud oma trundiga on kofu kaswanud. Siin on nad jündinud ja siin tahawad nad ka jorra wõi oma elu jaffata juba ejiwa-nemateft pärandatud maalapiteftel, tui jaffub weel elupaemi. Maise wara puundumisel tuleb neil nüüd jattuda hüljatuse oja ja selles rajoonis ruu-mi anda teistele, tel on raha ja tes wõiwad täita seaduse nõudeid.

Nii ei ole küsimus kerge. Puhtinim-litust sejutuht on põhjendatud abi-nõude ofsimine, mis seaduse karmust aitaftid lewendada.

Et Narwa maantee tahetasse wälja ehitada esinduslikust tänawaks, selle wastu ei saa tallelgi midagi olla.

Seejuures ei saa meie jatta kahe filma wahete tegelikku olukorda ja meie tandejõudu. Tallinna arenemis-wõimaluste kohta on juba jona wõe-tud ja paljude poolt ära näidatud, et Tallinna elanikkonna arm wawalt lähemate aastate jooksul erifi jõe-l.

Umbkaudne tõus wõiks olla tui 200 tuhat elanikku. Seega jääb Tallinn iktagi linnaks, kus ei tule kohandada neid olukordi, mis rakendatamad juur-linnades, kus on tarwilist ehitusnõu-deid juunata suurte elamute püstita-miseks.

Kui tahetasse Narwa maantee muu-ta esinduslikust tänawaks, siis saab jeda teostada, ilma et oleks tarwis ilmtingimata nõuda suurte pilwelõhtu-jate ehitamist. Seniste wanade majade ajemele wõiks lubada püstitada ta wäifsemaid maju, tui senine majo-mani ei suuda nõutawat 5-kordset pilwelõhtujat üles ehitada. Meie olu-des aitaks küllalt kahetordsete majade ehitamist ja selliste majade püstita-mine ei täiks praagustele majamoni-tele enam üle jõu. Kui kahetordsete majade ehitamisteks mõnel ei jaffu oma-kapitali, siis puuduma oja hankimine

ei ole nii raste kui 5-kordse maja püs-titamisel.

Tänawa välisilmet juudetasse kahe-tordsete majade ehitamisega küllaltajalt eile tõsta. Seda wõime panna tahete Weizenbergi tänawal, kus Narwa mnt. jattuna on ehitatud peamistelt ka-hetordsetel elamuid, mis oma näguju-gega jattawad meeldima mulje.

Samu nõudeid wõiks üles seada ka Narwa maantee wäljaehitamisel. Sel-lega juudetaks meie arwates rahulda-da niikasti esinduslikkuse nõudeid kui ta majoamani hewe. Narwa maan-tee, erifi lõpuosas, ei kujuta enesest ärirajooni ja siin wõib kahetordsete majade püstitamist pidada kõigiti of-sarbetkohaseks.

Wastawalt sellele tuleks muuta se-niseid nõudeid ja lubada, kas wõi fin-gimusi, ejiatgu kahetordsete hoonete püstitamist. Olukorra wõiks lahendada sel teel, et ehitusprojektid tuleftid teha nelja- wõi wiiefordsete majade jooks, tuid lubada nende projeksidele ehitusi teostada jätt-järgult ja ejiatgu lubada hooned püstitada wähemalt kahetord-sete ehitustena. Kui olud paranewad ja tõuseb tarwidus suuremate hoonete järele, siis wõidakse suuremate tufuteta teostada pealeehitust.

Arwata wõib, et selline moodus to-hits olla wastumõetaw mõlematele pooltele, ja meie arwates on see küll-laldajelt mõõdukas, arwestades meie olusid.

B. Angel.

Glutsajaks jalameheks

Hans Krieg, nappjõbrana, oli 14. weebuaril purjuspäi ilmunud oma weoautoga Wiru tänawale, kus unu-stas liitlemismäärused. Politsei koostas joobnud juhile protokoll ja karistas teda 30-troonile rahatrahwiga wõi 10-päewase arestiga. Eijaks karistusele palub Tallinna-Harju prefekt H. Krie-g'ilt jäädamalt wõtta ära jõuwantri juhtimisuba. Pinnawalitsus teostas prefekti nõudmise.

Ohlit limonaaditööstus

Pinna ehitusinspektori kohustetäitja politseiniku paifitult ülewaaftufel sel-gus, et Tartu mnt. 20 asetsew limo-

naaditööstus on muutunud ohlituts inimeste julgeoleku sejutuht.

Nimelt on tööstuse lae tandealad pehtinud ja lagi halmasti ehitatud. Tööstus ja jamas asetsewad konfor-tuunid määrafi jalgemisele.

Kuuri wõib ehitada, aga elu-hoonet mitte

A. Hindreis eitas linna ehituskoj-onnaale palwe, milles araldas joomi üheperekonnaelamu, pesuköögi ja tuu-ri ehitusloa jaamijeks tema trundile Tiime tän. 4.

Kõneall olew frunt asetses wäljas-pool ehitusrajooni ja selle juurus on 2315,19 ruutmeetrit.

Ehitusmääruse § 16 järgi on sellele trundile lubatud püstitada ainult üks ühefordne tuur fööriistade ja aiajaa-duste hoidmiseks.

Seepärast ei saa tehtiwa ehitusmää-ruke põhjal lubada tähendatud frun-dile elamu püstitamist.

Ehtas loata garaaži

2. jst. politseikomissari poolt on lin-na ehituskojonnale jaadefud teada-anne, et Sakofoni tän. 28 trundile on ilma loata ehitatud autogaraaži.

Ehituskojonna paifitult järelewaa-tufel selgus, et tähendatud kohta on tõesti ehitatud õuele, naabertrundi pii-rile kiwist garaaži, ilma et sellest oleks linnawalitsusele teatatud.

Pinnawalitsuse nõudmisel tuleb nüüd garaaži lammutada ja selle omanit wõetasse kohtulitule wastutusele.

Lina, taku, villa ketramine, kudumine ja riide värvimine
Tartu mnt. 6

Värvitööstus Karu

Sõitis vastu wantrit ja kaotas üheks aastaks juhiloo

Pinnawalitsus wõttis A. Seelman-n'ilt jõuwantri juhtimisloa üheks aas-taks. Põhjuseks oli see, et A. Seelman juhitis purjuspäi autot, mille tagajär-jel põhjustas õnnetusi. Wiimane apar-dus juhatus tal Rahumäe ülesõiduko-hal, kus ta kihutas hobusemehe wantri-le pihka.

Sõbrad

Alwar kargas segasena jängist ja mõttes ofseteed joosta pardale, et tea-tada sõbrale ennekuulmatust õnneft: tuid jamas turgahatas falle pähe mõte, mis jundis teda eiftaks wõpafuma ja siis waatama ümber nagu kartes, et teegi wõiks lugeda ta mõtteid.

Kuid kõik mehed magasid raskest und. Keegi polnud kuulnud ega näinud mi-dagi. Tema, Alwar, oli ainufene ter-wes laewas, kes teadis, et nende pileti oli wõitnud peawõidu, ja salajas tõusis temas loofus, et Henry oli piletit ostes tas nii purjus, et ei teadnud jelleft enam midagi, wõi — wõi et määrtew formiilil pühib ta pardalt merre täna, jah, weel täna õösel. Siis kuuluts ter-we peawõit, see kohutaw summa te-male! Ta oleks rittas mees. Önn oleks temaga ja ta wõiks elada murefult terve eluaja, teha, mis tahab, ja rän-nata, kuhu joomib! Riffa mehana wõiks ta pöörduda tagasi kodumaale ja näi-data tüdrukule, kes teda petnud, et ta oli formanud mõõda oma õnneft.

Wiimaks jaabus aeg, mil ta pidi mi-nema ja wabastama brefoonlase wal-weforraft. Öö oli hirmus ja form rae-wufes iktta weel, wihm aga oli laka-nud ja rebestunud pilwede wahelt wil-fusid üftitud tähed.

„Milline koerailm!“ jõnas Henry hambaid kiristades, tuid elawalt. „Nüüd kindlasti külmefab. Ei tahaks tõepoolest sinu nahas olla. Igawit on ta wiift lühem kui tänane wahipostil olet!“

„Walwajin ja kuulajin raadiot,“ ümahatas Alwar ettewaatlikult. „Seal teafati, millised numbrid on wõitnud ajumaade-loferiil. — Küll tahaks olla nende meeste pükstes!“

„Põrgusse raadiod ja loferiit!“ hüüdis Henry käega liües. „Ei ole ialgi loofnud nende ega wõitnud lo-

teriideft oja. Tahaffin waid olla Bre-tagne'is oma tüdruku juures wäifses majakeses, aujõna, jett see siin on toe-raefu!“

Piift brefoonlane läks. Ta ei mäle-tanud siis, et oli annud pileti Alwarile! Uuesti waldas Alwarit hullustaw rõõm. Ta tagus rufikatega rinnale, et weenduda, kas see pole ainult une-nägu. Ta lausa määrtes rõõmufu fogu wahiloleku aja. Sa hommikul hüüdis ta meestele, nii et Henrygi pidi jeda kuulma:

„Te magasite eile õhtul nagu jurma-und ega kuulnudki, kui raadios teafati, milline number on wõitnud ajumaade-loferiil peawõidu! Pagana mõnus oleks ije wõitja olla!“

„Niifugune on õnnemäng. Rumalad need, kes loodawad,“ tähendas Henry põlglikult ja ta hää oli täis pilget. Alwarile tundus, nagu näeks Henry ta läbi. Ta ei suutnud taluda sõbra pilku ega wiibida tema läheduses.

Õduna-Ameerikast nad jõiftid tagasi Le Havre'i. Henry jirdus uuele mat-tale, tuid Alwar lastis enda laewast maha matsta ja lubas jõifta Pariiji.

Juures lahtumistliife, löi Henry talle õiale ja ütles:

„Mis pagan sinuga on juhtunud, et jätad nii hea laewa ja weel niifugufel ajal, kus pooled maailma meremehe-d on tõõta. Näha kohe, et jul ei tarwitse raha foguda abiellumiseks.“

Alwarile tundus, nagu oleks Henry hääles jälle terawat pilget ja ta waa-de läbifungiw. Wiimafel ajal oli ta oma sõpra peagu põlgama hafanud, jett Henry juuresolek jilendas temasfe fartust ja jüitunnet. Ta ei wastanud midagi, jurus huuled kofu ja waatas tõrffi hämarasse nurka.

Tema ajudes idanes uus furifegu. Wäifene, õrnalt naerataw kalurifüü-dur Bretagne'ist ei annud raha tema mõtetele. Sõuliline majake, piiratud

wäifese aiaga, jefis unes kui ta ilmsi tema kujufufis. Ta ofustas minna jinna sõbra teadmata riffa mehana, ja wõrgutada tüdruku. Ta oli kindel, et tüdruk ei juuda tema meelifustele wastu panna, jett riffa naije elu Parii-s on siiski midagi muud kui ühe talu-rinaije elu wileffas ja waeles Bre-tagne'is.

Järgmifel päewal jõiftis ta Pariiji ja wõiftis loterii toimtonnast peadpööri-tamapanewa juure rahajumma. Ja päew hiljem maksas peenelt riiefatud joomlane Bretagne'i, taajas reiffohwer täis ehteid ja ilusaid riideid, millega kawaffes wõrgutada tüdruku.

„Teie tulete üffi?“ hüüdis tüdruk ja muufus näoft lubimalgets, nähes teda asuwat aeda. „Sumala päraft, mis on juhtunud? Kus on Henry?“

„Oh, ärge mureffsege tema päraft! Henry on niigi lõbus igas jadamas, kuna ta on teid juba ammugi unu-stanud.“ kõneles Alwar ja laotas kaa-jatoodud warandufe tüdruku ette. Ta waleffas, et on mänginud Monte Car-los ja wõitnud suure summa, ning pa-lus tüdruku falle järgneda Pariiji, kus nad wõiftid elada õnnelikena ja unustada kõik muu.

„Aga mina armastan Henry't!“ tar-jatas tüdruk meeleheiftlikult, hirmunud filmad täis pijaraid. „Mida te kõnele-te — wäifige omefi! Mul on wõimatu järgneda fellelegi teifele, ehtfi tema ei armasta mind enam. Te olete meele-tu!“

Tüdruk põgenes waarudes ufjele ja haaras tuge offides finni. Affi pöördus ta uuesti Alwari poole ja temas oli mingi waluline üleolek ja põlgus, nii et Alwar tundis ennaft täiesti löö-duna tema pilgu ees.

„Oh, ma tean — nüüd ma tean!“ hüüdis tüdruk wäifewate huultega. „Teie — teie olete Henryle halba tei-nud. Olete petnud oma parimat sõpra! Minge — ja Sumal andestagu teile.“

Tüdruk tegi ristimärgi ja jalgas uf-je. Alwar kuulis, kuidas raste riiv liifati jeeftpoolt ette ja ta tundis ennaft äffi nii waejena ja wileffana, nagu poleks maailmas enam ühegi paifa, kuhu ta oleks wõinud panna oma pea. Ta jättis reiffohweri aareffega aeda ja läks jedadama teed, mida oli tulnud.

Ta jõiftis wiibimata Le Havre'i ja ootas seal, tui nende laew jõudis tagasi Öduna-Ameerikast. Ta weeftis unefuid öid ja rahufuid päewi hotelis ja laewa tagasi jõudes kohatas Henry teda peagu fundmatufeni lahjenenuna ja poollegasena.

Ta wistas kõik rahad, nii omad kui ta sõbrale kuulwad, Henry ette ja tunnistas talle kõik puhtjüdamlikult üles.

„Olen jaanud tunda, mis on häwing ja selleft piifab. Wõta kõik, jett loos kuulus sulle. Teawas oli seal, sinu tüd-ruku juures — sinu taewas, mida ai-nult fina oled pälwinud. Mulle oli see julefud. Tüdruku ei wõinud kõigutada meelifused — ei raha ega ehted. Tema on truu ja armastab waid jind.“

Henry jefis taju sõnatus häämas-tufes. Wiimaks pahwatas ta rõõmalt naerma, jagas rahad kahje oja, jurus pooled Alwari pihku ja hüüdis:

„Nüüd maksame koos Bretagne'i. Seletan oma wäifetele lemmikule, nagu oleffin jaatnud sinu tema fruu-dust proowima. Ja siis naerame folme-teri juhtunu üle ja haffame mõtlema pulmadele!“

Henry jirtas talle käe ja Alwar ra-pufas jeda taju ning jüdamlikult. Hen-ry jüimustad filmad naeratafiid talle sõbralikult. Neis ei olnud wähemaffi etteheidet ega kohtumõiftmist ja sõbra waate ees tundis Alwar, kuidas ta jüda muufus imefereffes.

Nad olid jälle sõbrad, taks wenda, kes enam kunagi ei wõi petta teinefeift astumata wastu häwingule — asu-maade-loferiil oli lõppeks finnitunud nende sõprufe igameffes.

Täna nädala pärast avatakse II ehitusmaterjalide ja kodukaunistamise näitus

Milliseid sihte taotleb eelolew näitus?

Ei ole palju selliseid küsimusi, mis üldiselt oleksid sedavõrd esmajärgulise tähtsusega kui elumajade ehitamine. Elamu on meie peavarju andjaks, meie taitsejaks ilmastikuolude eest, termisehoidja, mugavusnõude rahuldaja ja veel palju muud. Waevalt on leida veel teist sellist ala, millest oleksid huvitatud ühtemoodi nii laiad ringkonnad, nagu seda on ehitusala. Järjest arenev kultuurielu seab üha uusi ülesandeid ja kohustusi meie elamukultuuri lahendajale.

Kaasaja elanike komplitseeritud nõudmiste rahuldamiseks peab elamute ehitamine käima kaasas tehnika arenguga. See, mis aastakümneid tagasi oli

et need on halvasti ehitatud ega vasta kõigile elamukultuuri nõuetele. Mis on siin põhjus?

Ei ole vaja kuigi põhjalikku selle ala tundmist, kui võime juba nentida, miks meie elamuehitus jätab nii mõneski osas veel tundumalt soovida. Kaaluvama tähtsusega on siin muudugi see, et laiem kiht on jäänud asjast eemale ja nende kaasatõmbamiseks on tehtud liialt vähe.

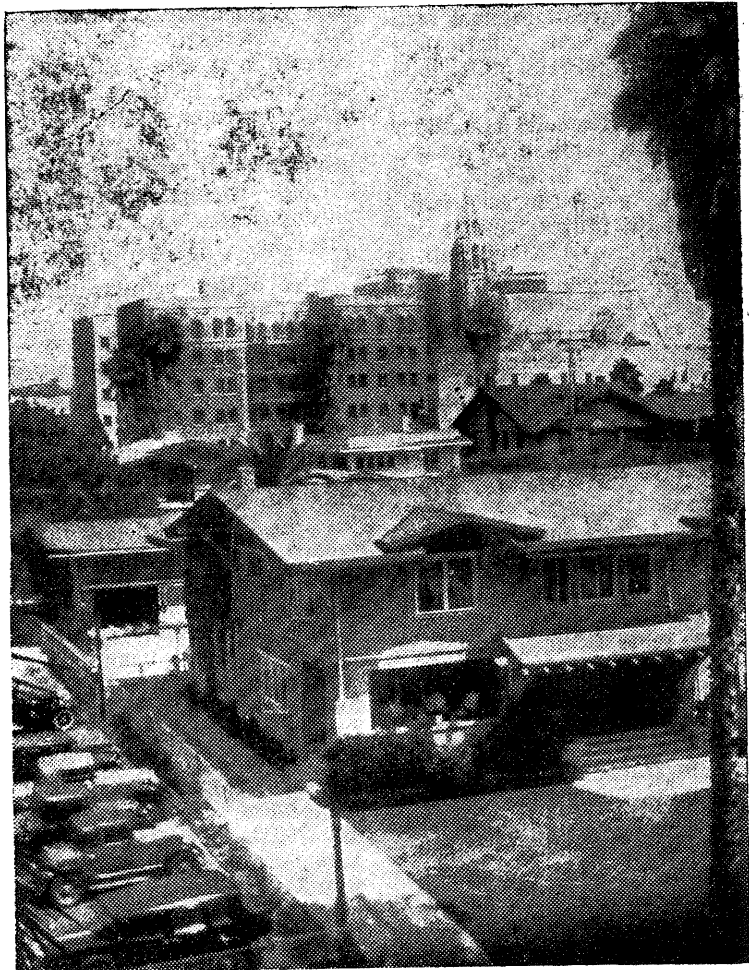
Ei saa salata, et ehitusmaterjalide ja nende omaduste tutvustamine on meil täiesti jõu jätud ala. Turg rifastub järjest uute ajatõhaste ehitusmaterjalidega, kuid nende tundmaõppimiseks on meil jeni puudunud võimalused.

Tiivilijastiooni kui ka kodukultuuri areng, olles sõltum tehnilisest arengust, ühtlasi areneb uusi tegemusvälju arhitektidele, samuti kui ka kaunistus-taie- dusele ehk dekoratsioonidele, nende waimusunnitus wajak enda tehastamiseks materjali. Materjaliga tutvumine on võimaldatud näituste kaudu. Näituste kaudu tootjale on olnud tarwita- jaid ja wastupidi. Puutööline, pott- lepp, lamuti kui lepp, müüritööline, trohwi ja maaler on junnitud sam- muma kaaja arenewa elutempoga, et ol- la juustelised rahuldama oma aja maitse, stiili, tehnilise mõtte ja wormi tähta- mises tööandjaid. Näituste kaudu lewi- tatakse teadmisi kõigilt aladelt. Stiil ja maitse, olles muutunud ühes ajaga, lamuti kui uued tehnilised mõtted ja materjalid nõuavad alalist propagee- rimist ja populariseerimist — endi kät- tejaadamaks tegemist laiemale rahwa- hulga. Seda ülesannet täidab näitus Seega on näituse ülesanne üldkultu- rilise tähtsusega. Näitus on abinõu,

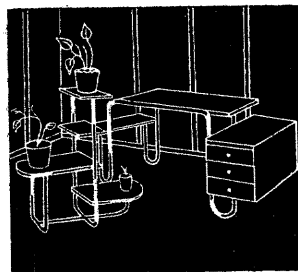
fail, kus meil puudub hädawajaline näitushoone, suudetakse pakkuda süste- maatilist ülewaaet kõigest, mis meil jellel alal üldse olemas. Kõll aga püü- takse ajada neid wagujsid põllul, mis jeni peagu wõjsaga taetud.

Huwi ehitusmaterjalide ja kodukaun- istamisanäituse wastu on aga eriti juur, mis ilmneb jellestki, et esimest näitust külastas üle 14.000 inimese. Eelolew teine näitus tootab ületada eelmise ja seda eriti wäljapanekute roh- tusest ja mitmekesidusest.

Kaasaja elamuehitusega on hihedais jugemeis kahtlemata ka koduühtsus. Seetõttu on näituse korraldajad wõ- nud näituse kawasje ka mööbli ja teised alad, mis seoses koduühtsusega. Näi- tus annab võimalikult komplekse üle- waate otstarbekohaselt ruumijaotusest ja mööbli paigutusest meie standard- tüüpi korteris. Nii komplekteerib eel- olew ehitusmaterjalide ja kodukaunis- tamise näitus üldjoontes kõik, mis seos- jes kaasaja kodu seesmise ja välispidise

Hotell Hollywood'is, mis uputuste tõttu on tulwil inimesi.

MOODSA JA RAHVUSPÄRASE
MÖÖBLI TÖÖSTUS

U/ü. **Vikeri tehased**

JAAMA TN. 8-A. ÕUEMAJAS II KORRAL

TÖÖ STIISELTE PUHAS JA KIIRE
Eelarved ja projektid tasuta.

mis paremini lähendab tarwitajaid tootjale, töölist — tööandjale. Näitus ühtlasi on kooliks, kus tootja saab wõrrelda oma tooteid kaastootjate kui konkurendi omaga. Näitustel ilmnewad tooturitele tema toodete hüved ja wead. Näitus on ühtlasi ka kooliks, kus külastaja maitse ja soovid koor- dineeruvad ajastu waimu ja stiiliga.

Siinkohal ei saa waifides mööduda meie olemasolewate ruumide küsimu- sest. Näituse korraldajail oli alul ta- wassus korraldada näitus eriofakondade järgi mimes jaalis. Kõigile püü- lusile waafamata jalgus, et on wõima- lit jaada ainult Bõrji jaale, kuna teised jaalid on kõik referweeritud peagu fogu aasta wäffel. Juba wastawate ruu- mide puudumisel on näituse korralda- jad kaugel arwamistest, et esimesil aas-

korrasfugale.

Peale awaldata on näitustel weel eriofakond kodu ja kodanike julgeoleku taitseks wajakawate wahendite jelgita- mists gaasfakts ja tulefõrje aladelt.

Näituse igafülgse nägufuse ja defo- ratiwse wiimistluse eest hoolitseb kunst- ni I. Siirak, kes oma funnustatud wõimeid jel alal juba näifas meie eel- misel näitustel.

Näituse awamine toimub tulewal laupäewal, 19. fip. kell 2 päewal Bõrji jaalis, Pikk tän. 17. Awafõna ütleb näituse aupatroon linnapea kindral I. Soof.

Näitus jääb awatuks 19.—28. mär- tsi kella 10 homm. kuni 9-ni õhtul.

Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile on võimaldatud näitust küla- tada tasuta, Seltsi liikmetaardi ette- näitamisel.

paneku terwes ulatuses wolitogus ta- gafi. Kuidas aga linnawalitsus juhtus „Majaomaniku“ kirjutises ettefoodud „findlustatud oluforale, et iga trans- formaatoriehitaja tulud kaetaks lin- nawalitsuse poolt“, see jelgub linna- walitsuse seletuskirjast wolitogule 2. 3. 1938. a., milles järgmist ette tuuakse: „Selles asjas ehitatud parandusefpa- nef, millega tahetaks paragrahw 13- ndat kolmandas reas täiendada sõna- dega: „kusjuures ruumianidjale ma- letaks faju“ — ei wasta aga eelfähen- datud põhimõttele, sest selle paranduse järgi tuleks faju maksta igauhele ja nimelt ka sellele, kes transformaatori- ruumi ehitab ainult oma tarbeks.“

Seda linnawalitsuse seisukohta ja linnawolitogu üldist meeleolu armesse mõttes, gegin ettepaneku transforma- tori-ruumi andjale faju maksta wähe- malt jelgi juhul, kui sellest transfor- maatorist ühendusi antakse ka teistele elektritarwitajatele. See ettepanek lei- dis wolitogus wastuwõtmist ja selle poolt hääletasid kõik kohalwiibivad linnawolitogu majaomanike rühma liikmed.

Eeltoodust peats olema jelge, kuiwõrd majaomanike rühma samm oli „wähe- taalufud“ wõi mitte.

Alfred Kästas.
Tallinna linnawolinik.

wastuwõetaw wõi koguni hea, ei ra- hulda enam niid, jelt tehnika pidew areng võimaldab jaarufada paremat. Ehituswiisides ja -konstruktsioonides on pääsenud mõjule uued wõolud, mis võimaldawad ratsionaalsemat lähen- dust kaasaja kodaniku soovidele was- tawõetawa elamu ja korteri ehitami- seks.

Kuigi öeldakse, et awaldatud mõtted ei ole uudsed meie ehitajate ja maja- omanike perele, leidub meil jiski tül- lalt ehitust, millede kohta wõib öelda,

Awaldatud puudumiste wältimiseks ja ehitustehnika uute suundade ning woo- lude tutvustamiseks on Tallinna Ma- jaomanikkude Seltsil, kui wanemal ja juuremal majaomanike organisafioonil kawassus pidewalt igal aastal korral- dada ehitusanäitus. Esimene üritus jel alal oli 1936. a. hilisjuwel. Kuna ehi- tustegewuse iloomule on jobiwamaks ajaks just kewade, siis on tulewitus kawassus näitust korraldada wõimali- kult kewadel, — enne ehitushooaja al- gust.

Selgitufeks transformaatori- ruumi ehitamiskulude faju- määramise kohta

„Pealinna Teatajas“ nr. 18, 5. mär- tsi 1938. ilmus „Majaomaniku“ allkir- ja fandew kirjutis „Majaomanike wä- hetaalufud samm wolitogus transfor- maatori ehitustkulude nõutamisel“, mil- les tuuakse ette, nagu osufuks majaoma- nike poolt wolitogus tehtud ettepanek Linna elektrijaama elektrianidmise fin- gimuste paragrahw 13 muutmise asjus majaomanike huwides mitterastuwõe- tawaks.

Kirjutise autor eelistab sellekohast linnawalitsuse ettepanekut, mille kohta ütleb järgmist:

„Linnawalitsuse enese ettepanek, mil- le järgi transformaatorise ehituskulud fatusakse linna poolt eriofufuleppel, tundus olewat majaomanikele üldiselt

wastuwõetawam. Siin on findlustatud oluford, et iga transformaatori-ehitaja tulud kaetaks linnawalitsuse poolt.“

Kuidas selle faju küsimusega tõeliselt oli, selleks lubafagu fiteerida linnawalitsuse ettepanekut linnawoli- togule 9. 2. 1938. a. ja 2. 3. 1938. a. Linnawalitsuse sellekohane ettepanek fõlab sõnasõnalt järgmiselt: „Kui ES (Linna elektrijaam) arwafes on ühen- duseks wäjalik tarwitaja juure feada üles eraldi transformaator, siis tuleb tarwitajal selleks anda wastaw ruum, Linnawalitsuse poolt finnitafawa eri- lepingu afusel.“

Nagu eeltoodust nähtub, ei ole selles sõnagi räägitud fajuft ja jel põhju- jel tegingi 9. 2. 1938. a. linnawolito- gule ettepaneku, et transformaatori- ruumi andjale malletaks faju.

See ettepanek hääletufuse ei fulnud, kuna linnawalitsus mõttis oma ette-

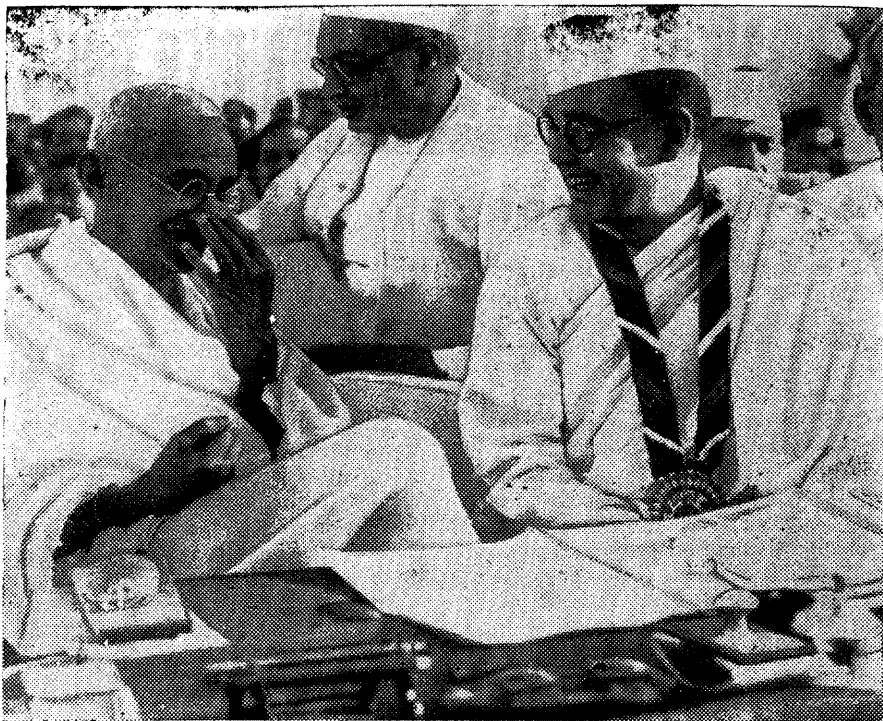
Majaomanike sünnipäewi

Nahkur, Karl	13. märtsil	1898. a.
Adra, Peeter	„	1877. a.
Schönberg, Juhan	„	1888. a.
Welberg, Jaan	„	1862. a.
Ritsnit	„	1879. a.
Urm, Eugen	14.	1899. a.
Wiips, Karl	„	1871. a.
Kiigel, Mai	„	1864. a.
Kalm, Alfred	„	1883. a.
Rippar, Hans	„	1912. a.
Tomingas, Al-der	15.	1870. a.
Kuuse, Julius	„	1893. a.
Tamm, Anton	„	1902. a.
Kreel, Willem	„	1886. a.
Aaja, Siiri	„	1857. a.
Mudist, Richard	„	1884. a.
Saar, Kristjan	„	1872. a.
Anderfon, Marie	16.	1864. a.

—:—

Tallinna Majaomanikkude Seltsi juhatusse koosolek

Esmaspäewal, 14. fip. kell pool 7 õhtul toimub Seltsi juhatusse koosolek, Seltsi ruumes Hariu tän. 29.

Gandhi, kes jälle affiimist võtab osa India poliitikaalust, vestleb India rahvuslaste kongressil india poliitiku Chandra Bosega.

Surematu mägi - Olümpos

Elustub tuhandeid mälestusi, kui avame ajalooraamatu Olümpose peatüki kohalt. Mälestused antiikse kunsti võltsid, kreeka jumalatekultuse fantaasiamailmalt. Ühineadest ja kõrgele tõuseb lumivalge mägi taeva poole. Pilvefangad katavad teda; kui lähenevad mälgud ja kuu tema seintelt vastu taitub, arvavad kuulvat Zeusi ähvardavat häält. Misti ime siis, kui vanad kreeklased, haaratud selle mäehiiglaste üllusest ja majesteetlikkusest, valisid ta oma jumalate asupaigaks.

Maailmatuulust ja — avastamata.

Nimi Olümpos on wana ja näilisel jugugi mitte kreeka päritoluga. Sellele võtsid selle üle maa varajemad elanikud. Antiikse kreeka mütoлогияs ja luules kuuleme itka jälle jeda nimetust. Aastatuhandeid on jälitanud Olümpos oma surematu kõla. Inimesed, kes juleksid wanatreeta muinasmaailma, unustasid peagu, et Olümpos polnud mitte ainult müütiline mõiste, vaid võimas mäemürakas, mis tänapäev samuti on wanastigi oma lõhetatud tipu tõstab taeva poole. Suurem osa aastast on ta oma kõrgemates osades lumega kaetud, mis julab ainult augustis ja septembris.

Kõlab ustumatuna, et jee tuulus klassikalise wanaaja mägi kuni hilisema ajani jeeis avastamatuna. Alles 1913. a. tõusis teegi Shveitsi turisti tema kõrgeimasse tippu. See aastatuhandeid kestnud lähenematus mäele laheb ennat mitmele seletada. Antiikajal inimesed kartsid sealset jumalaid. Hilisemad põlvmed aga polnud turismihumilised.

Jumalatemäe röövlid.

Raua aega oli jee meesikromantiline ala kreeka wabadusvõitlejatele, kes sõdisid Türgi võimu vastu, pelgupaigaks. Sealt üritasid nad jageli ruunakuid maa foetõrõse valitsejate was-

tu. Wabadusvõitlejate ridadesse poetus ajajookul päris tavaliisi röövlid, kes fungisid ta naaberritide aladele.

Aastal 1911 elas teegi noor välismaa insener seal üle huvitava seikluse. Ta oli jäänud peatuma ühte külla Olümpose jalal. Kui ta kahe jandarmi jaatel lahtus külast, raskusid äkki püüsi-paugud. Üks jandarmeid wajas surmawast lasust pitäli; teine püüdis tulistades bandiite eemale peletada, kuid pidi oma wastuhattamise samuti lunastama surmaga. Röövlid wadajid inseneri endaga taaja. Kolm tuud rändajid nad temaga redupaigast redupaika. Kuigi jandarmid ja sõjavägi korraldasid röövlitele ajujahide, mõistsid wiimased itka jälle nende teelt kõrwale pöögelda. Lõppes ei jäänud muud üle kui täita röövlite nõudmine ja maksta neile miljon marta wabastamisraha.

Röövlitromantika lõpp.

Pärast Baltani sõda rootis Greeta walitsus röövlite jõugud põhjalikult maalt välja. Tänapäeval on Olümpos mägirändureile armastatumaist lihtkohti. Tema täieline ületamine on õnnestunud alles wiimastel aastail. Mõlemad turistikid, kes 1913. a. ronisid Olümpose tippu, ei teatanud oma saawutusest üldse. Alles pärast sõja-aastail jaadi sellest teada. Esimene täpne Olümpose kaart nägi päewawalguist 1934. a.

Wahpeal on too jumalate mägi saanud üldiselt populaarseks. Üks kreeka taljufistest — seal leidub hulgaliselt taljufisti — on wõtnud endale reisi-juhi kohustused mäestikust ja hiljuti ehitati sinna ka hüft juusatajate tarwis. Olümpose ümbrus on walitsuse poolt määratud rahwapargiks. Nii on ka jee antiikse muinasmaailma surematu mägi teinud läbi arengu ja tujunenud moodja maffamise lihtpunktiks.

Kui peksmise eest makseti tasu

1805. a. rahutustest osawõtnud talusulaste taristamine Tallinnas

2. Samuti nagu maalgi, pidid pastorid ka linnas kolmel pühapäeval järgemööda tantsulist ette lugema ja selgitama kodanikele ning majajulastele kubermanguwalitsuse käsu kirja 28. septembrist.

Seda kubermanguwalitsuse ja magistraadi lihtedat koostööd rahutuste ajal aitasid lõvendada veel sündmused, mis toimusid jamaaegselt Tallinnas ja millele eialgu üldises pingutatud olukorras omistati suuremat tähtsust kui nad tegelikult oleksid wäärinud.

6. oktoobri hommikul ilmus juurimas ärevuses raketõffa kaupmees Luthher ja teatas wärisema häälega kohutavale Adam v. Rottberk'ile, et Wiru tänawal Johan Ollenius'e poe ees ajamad kolm talupoega mäsulist juttu. Linnajõduritega kohalerutanud kohutavast tabas ühe mäsimeestest, Arutulaist päritolewa noore taluperemehe Miku Jaani. Teised taks olid wahpeal põgenenud ja waastamata osjefohesele jälitamisele jäid tabamata. Kaupmeeste arvates olnud üks neist pärit Snglistelt, kes ütelnud, et nende poolt olewat peaaegu kõik talupojad Uuemõisas

ja nad saawat mehi sinna juurdegi. Sellele wastanud Miku Jaan, et kui tema koju lähed, siis lähewad ka nemad 24 mehega linna. Taks fundmat talupoega olewat meel lijanud, et kui nad seal walmis saawad, siis tulewad Tallinna ja on tugevamad kui teisri sõjawäed.

Ajawiimata informeeris kohutavast sündmusest siwiiltuberner. Kubermanguwalitsus tegi magistraadile ülesandeks toimetada sündmuse kohta walju juurdust ja jüüdlasi kõige waljumalt taristada. Miku Jaan mitmefordsele ületuulamisele ja ähwardusele waastamata seletas, et ta olnud tol korral wäga purjus ja üldse ei mäletawat, mis ta rääkis ja mis teised temale ütlesid. Kuna ka kaupmehed Ollenius ja Luthher hiljem jama mõnastid, siis langes jüüdistus mäsule õhutamisest ära, kuid purjus päi tarwitatud effewaastamatute sõnade eest taristati Miku Jaani 10 paari wiisjadega awalikult taelaradades, nagu kohutavast selgub, „hoiatawaks eestujaks teistele“.

„Hoiatawa eestujana“ Miku Jaanile pehufaristuse määramisega, eriti aga selle teostamisega linna turuplatzil, Tallinna magistraat teataval määral awastas idee, mis kubermanguwalitsuse arvates wääris ja leidis tühjast tajuamist.

Seni oli olnud kombeks, et talupoegade taristamine, kohu poolt määratud ihunuhkust ja kirikutari, wiidi täide kohapeal, pühapäewadel kohaliku kihelkonna kiriku juures, millal rahwast oli rohkem koos. Nüüd leiti, et sellest on wäh. Weenduti, et erafordse olukorra tõttu ja suurema mõju saawutamiseks mäsajate ja suurte turjategijate (Capital Verbrecher), nagu talwaliselt nimetati rahutustest osawõtjaid, pehufaristuse täidewiimine tuleb, hoiatuleks ja hirmutuleks teistele, teostada suuremate hulkade ees. Nii tujuneski edaspidi 1805. aasta rahutustest osawõtnud talusulaste ja talupoegade pehufaristuse kubermangu pealinna — Tallinna — turuplatzil.

Juba 17. oktoobril teatas ülemmaakohus Tallinna magistraadile, et ta Wiru-Järwa meeskohu osjuse, Seidlasi päritolemale talupojale Tiidu Aadule adrafokhtuniku auaawamise ja ähwardamise eest määratud taristuse 20 paari wiisjahooi juuruses, on leuteratsiooni korras muutnud ja nimelt taristuse täidewiimise osas. Ülemmaakohus määras, et wiisfaristus tuleb wiia täide Tallinna turul ja nimelt turupäewal, millal talupoegi on tulnud ümbruskonnast koku suuremal hulgal. Säärastel täidewiidaw taristus saawat laiemale teatawaks ja awaldamata jägawamat mõju. Ühklasi lijab ülemmaakohus kirja lõppu soowi, et magistraat ka edaspidi õiguse kaitseks ja kui jee wajalik ei feelats kohutavuse täidewiimisel oma abi. Weel enne kui magistraat sihiliselt oleks asja arutanud, wiis kohutavast presideerima pürjermeisteri korraldusel effefirjutuse kohalt taristuse täide. Alles päew hiljem jõudis ülemmaakohu kiri magistraadi ja wiimane, ära kuulunud presideerima pürjermeisteri seletuse, finnisas täidewiidud osjuse. Selles talituswiis ei feelita teatavamääralt imestust mitte üksi jee kiirus ja äärmisel abiwalmis olef, mis awalbus presideerima pürjermeisteri tegewuses, waid ka magistraadi seisukohf. Ilma mingisuguse wasturääkimiseta tiidetaks heats ja wiiafs täide ülemmaakohu osjus, mis sihiliselt oli teataval määral linna priwileegide wastane. Ülemmaakohus, ilma et oleks küsinud selleks magistraadilt luba, määras taristuse täidewiimise kohaks Tallinna turuplatzi ja jaafis wastawa osjuse edasi magistraadile, nagu oleks jee female allurw afutus.

Umbes kuu aega hiljem saawad Tiidu Aadu jaatule osalisteks ka Väanemaal Oorgita mõisast päritolew talupoeg Uuefoa Tõnu ja Wirumaalt Jõepere mõisa kärner Jaan. Nemadki peawad lunastama oma effimused „awaliku forra ja julgeoleku“ wastu pehufaristusega ja kirikus häbipingis istumise.

Aednik Jaan (ehf rahwapäraselt Kärneri-Jaan) käis Raktvere ümbruskonna talupoegade jaadikuna Peterburis. Tõlgina oli tal taajas Mädaope mõisast

pärinew talupoeg Tõnu. Nende misjoni tulemuste kohta Peterburis on andmed wõrdlemisi napid ja segased. Jaani seletuste järgi, mis on wäga muuflitud ja wasturääkimad, näiwad nad Peterburis olewat jattunud pehufiste tuiji ja hiljem koguni wanglasse. Tõenäolikt ei andnud reis seefoktu ka mingisuguseid tulemusi. Saabunud tagasi kodumaale, olid lin-jal puhkenud juba rahutused ja tuuldused reijust ulatunud kubermanguwalitsusse. Jaan wahistataks ja paigutataks Raktvere wanglasse, kuit tal aga õnnestub põgeneda. Et ta wabaduses wiibimine rahutuste ajal kubermanguwalitsuse ja riitfekonna arwates oli wäga õhtlik, siis määras siwiiltuberner Langel oma ringirjalise kättirjaga, mis koi-fal kirutule tantsulist kuulufati rahwale, Jaani finniwõtmise tasuts 100 rubla. Kuidas ja kes Jaani wangistas, ei ole teada, kuid septembri lõpul on ta juba Tallinnas Toompeal wahitoas. Sama innufat huwi kui kubermanguwalitsus tundis Jaani wastu ka sijeminiisterium, nõudes ta jaatmist kõige kiiremas korras Peterburisse. Walju walmes all wangina algas Jaani teine seefond Wenemaale. Kuidas ta käi seeford Peterburis käis, ei ole teada. Warsti on ta jälle Tallinnas. Randnud oma tehaliise taristuse 30 paari wiisjahooi juuruses Tallinna turuplatzil, jaadetakse ta sijeminiisteriumi effefirjutuse kohalt ahelatesse needituna ja äärmisi effewaafuabidõusid filmas pidades Tartu taudu Wenemaale — Siberisse — ja nüüd juba jääwalt.

Need ühklud pehufaristuse täidewiimised Tallinna turul olid waid siis-juhafutuse järgmise aasta alul toimu-watele hulgalistele nahtlemistele.

Rahutused maal liitwideriti juba otfobrikuu efimejel poolel. Osjefohes selle järele afusi asjaosaliste kindlasteegemisele, ületuulamisele ja mäsujuhfide ning suuremate jüüdlaste wahistamisele. Weel enne, kui koi-fal jüüdlasi oleks juudetud tabada, algas ta asja kohutalit arufamine. Kofe-Uuemõisa rahutustest osawõtjate jüü juurust waagis Harju meeskohus; Ingliste meeste effimust arufas Väane meeskohus ja Karinu-Orina talupoegade wastuhattamist Wiru-Järwa meeskohus. Waastamata eri kohutule toimufid profsfesid koi-fal Tallinnas, kus riitfekonna maja eht n.n. „landstuba“ Toompeal oli kõigi kolme meeskohu ühkfeks istungite kohaks. Seepärast wajatigi wahialuste wangistamiseks ka linna töowangla ja wahifoar ruume. Kofe-Uuemõisa rahutustest osawõtjate kohta on teada, et nad profsfes jefimufel wiibid lossi wahitoas Toompeal.

Profsfeside tegelaste arm oli wõrdlemisi suur, kuid sellele waastamata jündis asjade osjufamine kiiresti. Kofe-Uuemõisa, Rawila, Triigi, Kuimesa, Ojajuu, Kaiu jne. meeste juhfes langetas Harju meeskohus osjuse 18. detsembril 1805. aastal. Rahutustest osawõtmises mõisteti jüüdi 32 talusulast ja (peale Siberisse woi awalikele tõõdele jaatmise) kohus määras neile kogummas (ühfikult igale wastawalt jüüteo juurusele 5—20 paari) 452 paari wiifu ja kirikutari. Ihunuhkust tuli wiia täide Tallinna turul ja kirikutari neil, kes olid mõistefud afumisele woi junnitõõle, mõnes Tallinna — tona teistel kohapealset kihelkonnakirikus.

Eestimaa ülemmaakohus, kuhu osjus käis läbiwaastamisele, suurendas taristatawate hulka kui ta taristuse norme, nii et lõppummas määrati 34 talupojale koku 577 paari wiifu. Sealjuures tahele neist kõrgemal määral 40 paari. Kirikutari aga tuli kõigi juh-fes wiia täide Tallinnas.

Ingliste meestest määrati rahutustest osawõtmise eest tehaliist taristust 12 talusulasele ja 1 taluperemehele, jummas 310 paari wiifu, sealjuures kõrgemal määral ainult ühele.

Suurim neist oli Orina ja Karinu meestele määratud taristus — 22 talupojale kogummas 750 paari wiifu, kusjuures kõrgema normi (40 paari) oli teinud ära 15 (!) meest.

Pehufaristuse kui ta kirikutari täidewiimine pidi toimuma koi-fide juh-fes Tallinnas.

(Järgneb.)

Ärisildid kaasaegses ja wanas Tallinnas

2. Käsitöölise refleksioonide wahene mine algas juba moodunud sajandi lõpuveerandil, kui nende tsunftiline korporatiivne koondus lagunema hakkas. Seepärast on neist ka nii wähe järgi jäänud. Igal käsitöölisel oli oma embleem, millest kõige tugevamaid mälestusi on jäänud endistel tsunftide pitseritel.

Südalinnas asunud wanadest refleksioonidest on jäänud jamuti wäga wähe. Nagu käsitöölisel, nii walit- ses ka siin jümboolne tugevuslaad. Wanemad Tallinna elanikud mäletavad veel hästi kullatut härjafuju, mis oli paigutatud Raekoja platsil asunud maja nr. 15 sissekäigu kohale, mille taga- hoomis asusid lihakarid. Härjafuju eemaldati sealt pärast 1899. aastat, kui walmis uus turubaumaja ja lihakarid siinna üle kolijid. Mainitud härjafuju wiidi linna tapamajasse ning asetatisti sissekäigu kohale, kust ta aga nüüd on eemaldatud ja kuulub wäga feguni häwitatud — kui „wärtusetu“. Härjafuju wõis olla pärit moodunud sajandi keskelt ning oli walatut tsingist. Härja kujutus elab lihakaupluste sil- tidel veel tänapäevalgi edasi.

Ealt wanim ning kunstipärane äri- silp on jäänud endiselt Kahrenholzi weinikauplusest, mis asus Wiru täna- wal nr. 15 majas. Kullatut weini- aamil istub Bachus, kuna aami all ri- pub wiinamarjatobar. Säärast oli ta asetatud üles kaupluse uffe kohale, ma- jakeina külge. Pärit on see arwatawasti 19. sajandi alult, sest juba 1836. aas- talt pärineval Wiru tänaval tujufat- wal maalikul ajub ta juba oma al- gupärasel kohal.

Uffitud stulpuure ning fragmente on jäänud siiski, millistest wõiks ar- wata, et nad tunagi on olnud kauplus- te refleksioonidest. Üks järene hami-

law niferdus, mis tujufat walastala, tes parajasil jülitab Soonaft wälja, ajub E. R. A. Muuseumis. Selle ni- terduse kohta (mis wõib pärit olla 18. sajandist) on teada, et ta rippus endi- ses Florelli kaupluses, otse leti kohal. Säärastid effoofilisi loomade tujufu- si on kahklemata leidunud ka teistest Tallinna kauplustes (eriti neis, kes kauplused koloniaalkaupadega) ja arwa- tawasti ka apteekides (kilpõnn).

Wäga omapärased olid ka wõraste- majade nimetused ja sildid. Oma algu- pärase nimetuse on tänapäewani jai- litanud „Kuld Löwi“ wõrastemaja, milline ejineb selle nime all juba mõi- dunud sajandi algupoolest peale. Selle wõrastemaja silt, mis tujufat kuldset löwifuju silbitujulisel silisel faustal, mida omastada ehk ülasas troon, on pärit moodunud sajandi keskpaigast ning teenib oma ülesannet tänapäewani. Warem kaunistasid kilpi wärsakult ja paremalt atantulehefujulised ilustu- sed.

Wõrastemajad, mis jageli olid ka lõbusustkohadest, üldse armastajid tujufat wõrdlemisi luulelisi ning meelejääwaid nimetusi. Nagu mujal, ei puudunud ka Tallinnas omad „Wal- gehobu“, „Kolmekorsta“, „Kontama- konna“ jne. nimelised wõrastemajad, millede sissekäite ehtisid wärsakate ele- mende wõi loomade tujufused. Wõras- temajade nimetustena olid wäga ar- mastatud ka wõraste ja juuremate linnade nimetused, nagu „Peterburi“, „Helsingi“ jt. Igal sissekonnastilil olid omad kindlad wõrastemajad, kus nad peatusid. Aadlite päralt oli peamiselt „Kuld Löwi“, mujal peatusid enam- jaolt muud rehtijad ning rändamad kä- sitöölised. Wiimastel olid muide ka ije- seiswad „kodud“ („Herberge“), kus lä- birändamad ametiwennad ulualust lei- did.

„Wana Tallinn 2.“

sid korraldada küllaldaselt taitset kõigile kodanitele. Käsitöölise rahalistest ras- tustest, tujufat jee teostamatuks or- ganisatsioonist. Seepärast on farwis täiendatud ametlikke taitseabinõusid enesekaitse korraldamise läbi. Siin on täita suur ülesanne meie wabatahtli- tel kodanliku õhufaitse organisatsioo- nel, jamuti kodanliku õhufaitse üles- andeid täitwail seltstondilisel organi- satsioone, õpetades kodanikke õieti teostama enesekaitset. Loomulikult ei teeldu wärsakad ametiajufused sellest kaaja aitamast, selgitades, andes nõu ja teostades kontrolli. Ametiwõimud wõimaldavad kodanikel kodanliku õhu- faitse harjutuste, mandõwite jms. taudu tundma õppida õhuohute ja tait- sekorraldusi, weenduda farwitufusewõ- tud abinõude ostarbepohajufes ja effe- walmistuda praftiliste harjutuste taudu õhufallalefungiaegset fegewu-

sets. Kuid ühtlasi on farwis ühe wõi teije korralduse teostamist nõuda jee- duslikul teel, et mitte mõnede hoolet- tuse ja mõistmatuse läbi ei latuts hä- daohu teijed.

Õmeti on kõige tähtsam ittagi see, et teegi ei ootaks ametiwõimelt ega seltst- onnalt kõike ega jätaks nende hoolde taitse korraldamist, waid teeks farwitli- te effewalmistusi omal jõul ja alga- tujel.

Selleks on farwis omandada was- tawaid teadmisi, mis wõimaldavad korraldada õieti enesekaitset; selleks on farwis täita juba rahu ajal ametlikke korraldusi ja lõpuks on farwis õhwer- dada weidi aega ja raha enesekaitse korralduse teostamisteks.

Õhufallalefungi ajal on igauks wõrdes hädaohus ja wiimajel heffel on hilja soetada wajalikke taitsewa- hendeid.

Kuidas wältida lihwitut betoonpinna pragunemist

Paljude meie mälestusjammaste pind, mis on taetud sementtrohwiga ja lihwitut, on täis inefuid pragusid. Sama nähe ejineb ka paljudes lihwi- tud ehitusosades (trepid, põrandad jne.).

Reed nn. farmpraod pole ije- enesest hädaohulid, kuid on inefud.

Karmpragude wältimiseks sement- trohwis joowifatasse filmas pidada järgmist:

1) Pealispinna trohwmörtel(-jegu) teha wõimalikult jämedama liiwaga (0,5—5mm), wõttes jeda 3 oja 1 oja sementi peale (j. o. segumaford 1:3). Töölijed aga ei armasta tõõdelda jä-

5) On joowitaw ajetada juurema- tele pindadele sgingitub raudmört troh- wisle. Raudmört taktistab pragude tel- timist.

Waheti jagatasse pind üffikutets wäl- jadest ehk ruufudest, mis on eralda- tud üffikest wuugiga; wõimalikud praod tekkivad siis wuufides.

6) Karmpraod ei ilmu ka trohwis, mis on puudulikult silufud, j. o. kus üffitud liiwaterad on wõrdlemisi nõr- galt seotud ning järelikult mikropraod on iga liiwatera ümber. Loomulikult järene trohw pole nii tihe ja weekin- del kui lihwitut trohw, kuid on nagu- jam.

3) Walmis pind tuleb hoida pidewalt niiske wähemalt 2 nädala jooksul. Kui- wab aga wärstelt taetud pind ruttu, siis on pragude tekkimine mõiõdapaas- matu. Sellepärast tuleb wärstelt lih- witut pind fohe katta paberitega, niis- tete tõttidega jne., et taktistada pinna tuiwamist. Wee tolmufamine wärste- le pinnale ja sidunud pinna õhfer pri- timine tuiwa ilmaga on wajalik.

8) Kuna tegelikult on raste jaawu- tada ühtlasi niiskust mõrtlis, jamuti kui ka on wõimatu lihwiida ühesuguses tingimuses (muutuw ilmasif, tempe- ratuur, lihwiimisurwe jne.), siis wäl- lispind ei tule täiesti ühetooniline, waid kohati tumedam, kohati ijeqi ple- tiiline. Et jaada ühtlasi pinda, joowi- tatasse walmistehfud pind pesti üle joolhappe lahusega (1 oja HCl+3—5 oja weff). Joolhappe jöõb pealispinnast sementi ära. Kuid ei tohi mitte jool- happel lasta fungida jügamamale, et ta ei nõrgendaks trohwi: fohe peale pesemist tuleb pind loputada puhfaks. Joolhappe neutraliseerimiseks farwis enne loputada kas ammoniaagi-lahuse- ga wõi lubjameega ja päralt siis õhfralt puhfa weega.

(„Tehnika Kõigile“.)

—:—:—

Tallinna Majaomanikkude Seltsi bürood

Harju tän. 29, telefon 427-50

U l d b ü r o o — „Pealinnaleht“ toimetuse ja talitus. Koriferiifullufuste wastuõõtmine. Büroos jaadawal ma- jahoidjate palgaraamatud, teemisusle- pingute plantefid, majafoduforrad ja üürfuitungi-raamatuid. Seltsi lii- meile antakse t a j u t a n o u ja juha- tust majaomanduse puufuwais küsi- muis.

Seltsi nõuandebürood:

1. Ehitustehniliste küsimustes teos- tab nõuannet tella 12—1 arh. R. Treu- mann.

2. Maamõõdu- ja tultuurtehnilistes küsimustes annab t a j u t a n o u ja teos- tab maamõõdufid wann. maamõõdja A. Toom, Narwa mnf. 34.

3. T a j u t a n o u juriidilist nõu annawad Seltsi büroos tella 1—2 adwokaadid A. Pitre, W. Johans, A. Pessa ja J. Bergstein. Teistel büroofundidel adw. B. Angel.

T a j u t a n o u juriidilist nõuannet teosta- wad nimetatud adwokaadid ka oma kontorites fonetundidel.

Kuidas ehitada elamusse gaasikaitse warjendit

Esimese abi andmise korraldamine.

Esimese abi andmise korralduse tau- du tuleb kindlustada esimese abi and- mist õhufallalefungi ajal wigastatuile (haamad, luumurded, põletishaamad, gaasimürgitused) tui arstliku perso- naali kohalejõudumiseni wõi wigastatu toimetamiseni ligemasse abianõmiste punktini.

Selleks tuleb:

1) Wähemalt elamu kodanliku õhu- faitse rakendusosakonna liimmetel fund- ma õppida lihjamaid wõtteid wigas- tatute esimese abi andmiseks ja wigas- tatute transporeerimiseks.

2) Murestada hädawajalikumad esi- mese abi andmise wahendid, nagu sibe- materjal, joad, põletishaamade mede- lit, silmatilgad ühes silmapriifiga, pal- derjani tinktuur, nuufpiiritus, puhas- tatud benjiin, floorlubja puder jne.

3) Sisje jaada suurtes elamutes õhufallalefungi ajaks eriruum esimese abi andmise punktiks, wigastatute pe- semise, esimese abi andmise ja lama- mise wõimalustega ning 2—3 esimese abi andjaga.

Peale selle oleks farwilif gaasimür- gitatute pesemispunkti sisseleadmise. Selleks wõib t a j u t a n o u wannituba wõi pesutööti; joowitaw on dusi olemas- olu. Lahfiriitumine ja riitumine peab sündima eraldatud ruumides; jamuti peaks pesemispunktil olema eraldi jis- se- ja wäljapääs, nii et oleks taktista- tud iga wiifi mürgitatud ja pestud iji- tute kottuutumine. Pesemise juures peab wiibima esimese abi andja.

Bakterioloogilise õhurünnaku fartu- sel on oluline filmas pidada kõiki ter- wishoiu, puhkse ja muud profülaktilisi reegleid selleks, et taktistada taudide le- wifut. Keelatud on jüia foortoise ja juua teetmata weff. Erilise hoolega tuleb täita puhfusenõudeid fofteris, majas ja õues ning wõidelda kõigi

abinõudega kahjulite putukate wastu. Kuna sõjaaeg on mitmel põhjusel joo- dus taudide lewifuts ka ilma aerobat- terioloogiliste riinakufeta, siis on eel- tähendatud nõuete täitmiseks jeda enam põhjust.

Elumaja taitsefawa.

Elumaja taitsefawa on kodanliku õhufaitse jüstemaatilise teosfemise alu- sets.

Kaitsefawas peab olema effe näh- tud kõigi kodanliku õhufaitse tõõde teos- tamine, tõõde teostamise tähtajad, teos- tamise wiis ja selle arwel tõõd teos- tatafse.

Kawas peab olema kontreesselt ära näidatud, mida nimelt tuleb teostada majaelanike kodanlikust õhufaitsest ef- temalmistamise, kodanliku õhufaitse rakendusosakonna organisierimise, õhu- häire signaalide lewifamise, walgu- tuse kustufuse, gaasifaitse, tulefaitse ja esimese abi andmise alal.

Kawas peab olema jamuti üffitas- jaliselt ära näidatud elanike ja raken- dusosakonna tegewufed õhufallalefungi ajal. Kanna alusel tuleb teostada tege- wusjuhise elanikele, mis nähtawasse kohta üldiselt tufwumiseks wälja pan- naffe.

Kawa tõõtab wälja maja kodanliku õhufaitse korraldaja kontaktis maja- omanikuga ja kohaliku kodanliku õhu- faitse organisatsioonega, koostõlas wastawate ametlikke eesfirjadega. Ka- waga tuleb tufwustada kõiki majaela- niffe ühijel koosolekul.

Lõppjõnats.

Seltaiwa kirjufufega on püütud anda lühite- ülemaade kodanike enefe- faitse effemalmistusest õhuohute wastu. Kuna suurte kahjude ja fao- tuste wältimiseks on farwilif elanike desfentralisatsioone (hajufamine), siis ei ole mõeldaw, et ametiwõimud juudat-

Tapeeti & seinapappi

estate kõigesoodsamalt

Konst. Brandes'i

tapeedi kauplusest

26 Tallinnas, Tartu mnf. 26

Kõntr. 304-54. Asut. 1910. a.

Äri awatud kella 9—5

Müük suurel ja väikesel arvul

meda liiwaga mõrtlit, waid enamasti joolumad jämeda liiwa ijeqi wälja, far- witades üsna peenifelt trohwiilwa (0,1—0,7 mm) ja segu 1:2; see aga wiib pragunemisele.

2) Segusje lisada nii wähe weff, kui aga tõõtlemine lubab. Liiga märe mõr- tel annab nõrga trohwi, mis titub pra- gunema. Tähtis on ka, et ühe ja sama tõõ jaoks tehtawad segud olefjid alati ühesuguse niiskufega.

3) Walmistehfud märe mõrtel lasta seista enne pealefandmist 1/2 tui 1 1/2 fundi wastawalt temperatuurile, kuid kõit mõrtel tuleb paigale panna 1—3 tunni jooksul, lugesdes wee lifandamise ajast. Kuuma ilmaga sement hakkab siduma 1—2 tunni päralt, jaheda il- maga 3—4 tunni päralt, ning selleks ajaks peab kõit mõrtel paigale panda- ma.

4) Lihwiimiselt mitte panna peale tui- wa sementi, waid taitjuda jaawutada file pealispind ainuüffil mõrtliga, kus- juures lihwiimiselt pole joowitaw teos- tada siis, kui mõrtel on veel nii märe, et terassilendiga hõõrudes sementi- lämu ilmub pealispinnale.

Kui juhtub, et trohw on juba sidu- nud ja siis veel on waja täita mõnda- wäifelt augufest, siis selleks tuleb tar- witada mitte puhast sementidist, waid peenemast liiwast mõrtlit 1:2, mis on weidi seisnud.

Lihwiida farwis seni, kui iganes wõimalik; mida faumaf aega lihwiida, jeda tihedam ja weekindlam tuleb pind.

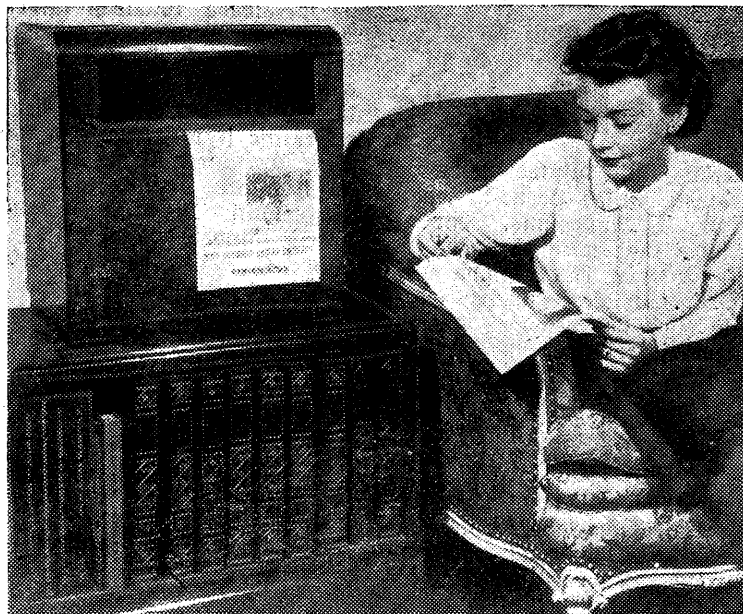
Raadio

Laupäeval, 12. märtsil. 7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päevauudised. 7.25 hommikukontsert. 8.15 hommikupalvus — õp. G. Klaus. 8.35 Türi: Jäateade ja helipl. Tallinn ja Tartu: Romanse. 9.00 perenaiste. Turuteated. 16.55 teated ja reklaam. 17.05 noorte. „Kapten Granti lapsed“ II. J. Verne'i järele kuuldemänguks seadnud A. Üksip. 17.35 Türi: Jäateade ja helipl. Tallinn ja Tartu: Heliplaate. 17.50 E. Keskküla: Hispaania vabariigi presidendi Azana elust ja tööst. 18.10 lõbus muusika. RR orkester. 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. Saatekava ülevaade. 19.10 ajaviitemuusika. RR orkester. 20.00 lugemistund. H. Laur loeb Jokai Mori jutustuse „Armsad sugulased“. 20.30 vanu toredaid tantsulugusid — „Lõbusad villed“. 21.15 lõbus laupäeva-õhtu. Kirev sõnalis-muusikaline kava. 22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.20—24.00 ajaviite- ja tantsumuusika. K. Strobeli orkester „Gloriast“ ja heliplaate.

Pühapäeval, 13. märtsil. 8.30 äratusmäng. Võimlemine. 8.50 agr. R. Tamm: Tänavusest seemneturust. 9.10 põllumajanduslikud teated. 9.15 hommikukontsert. 9.55 Tallinn ja Türi: jumalateenistus Kaarli kirikust. 10.00 Tartu: jumalateenistus Pauluse kirikust. 12.00 Ljodovi helitööd. 12.25 „Meretäht“ — V. Ridala luuletusi Leida Arult. 12.35 vokaalmuusika ooperitest. 13.20 rännud laia maailma. 13.45—15.00 lõunamuusika. RR orkester. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 lähtekohti vabaharidustöök. A. Meikop: Koduümbrus vabaharidustöö rakendajana ja keskendajana. 17.20 kella-5-tee muusika „Gloriast“. 18.20 ringhääling ja kuulajad. Saatekava-juhataja H. Kompus arutab saatekava-küsimusi. 18.30 viiulisoolid. 19.00 õige aeg. Teated. Saatekava. 19.05 vana tantsumuusika. 19.35 lugemistund. Juhan Tõnopa loeb E. Krusteni novelli „Portree“. 20.05 õhtumuusika. RR orkester. 22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.20—23.00 tantsumuusika „Estonia“ valgest saalist — J. Pori orkester.

Esmaspäeval, 14. märtsil. 7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päevauudised. 7.25 hommikuk. 8.15 hommikupalv. 8.35 Türi: jäateade ja helipl., Tallinn ja Tartu: ooperiamänge. 9.00 Tallinn ja Türi: turuteated. 16.55 teated ja reklaam. 17.05 inglise keel algajatele — mag. J. Silvet. 17.35 kohvikumuusika „Kultasest“. 17.50 perenaiste. A. Rimmel: „Mõtteid kaunist kodust“. (Tartust). 18.10 kohvikumuusika „Kultasest“. 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. Saatekava. 19.08 soovikontsert. 19.35 R. Põldmäe: Varasemaid eestlaste elulookirjeldusi. 19.55 A. Meikop: kuidas korraldada oma omakultuuri-päevi. 20.10 Ungari iseseisvuspäeva aktus. 21.40 raadiovestlus — RR direktor ins. F. Olbrei. 22.00 õige aeg. Päevauudised. 22.10—23.00 orkestrikontsert. RR orkester.

Teisipäeval, 15. märtsil. 7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päevauudised. 7.25 hommikuk. 8.15 hommikupalv. 8.35 Türi: jäateade ja helipl., Tallinn ja Tartu: Ungari muusika. 9.00—9.05 perenaiste. Turuteated. 16.55 teated ja reklaam. 17.05 lastele. „Kass karistatakse“. E. Laidsaare kuuldemäng. 17.35 pärastlõunamuusika. 17.50 prof. A. Lüüd: lapsed ja tuberkuloos. 18.10 pärastlõunamuusika. 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. Saatekava. 19.05 duette ooperiteid. 19.35 eesti keel — R. Kress. 20.00 Ungari helitööde kontsert. 21.35 mesindusnõuannet. 21.50 kirjan duslikud uudised. 22.00 õige aeg. Päevauudised. 22.05 instrumentaalkontsert. 22.45 reportaaž Eesti-Soome maavõitluselt kreeka-rooma maadluses Helsingis — H. Mikkin. (Helsingist). 23.05—23.15 esperanto-keelne nädalakroonika.

Ameerikas kasvatatakse hurvitavat leiutust, mis võimaldab saada hommiku-lehte traadita teel. Ajalehe siju saadetakse lamal viiil kui pilditelegramm toimetajale ja tellija saab ta valmis lehe. Daam pilbil uurib raadiolehte, mis valmina on tulnud vastuvõtjast.

Kolmapäeval, 16. märtsil. 7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päevauudised. 7.25 hommikuk. 8.15 hommikupalv. 8.35 Türi: jäateade ja helipl., Tallinn ja Tartu: kuulsaid lauljaid — Amelita Galli-Curci. 9.00 Tallinn ja Türi: turuteated. 16.55 teated ja reklaam. 17.05 prantsuse keel — mag. K. Kann. 17.35 Coleridge-Taylor: Neli karaktervalssi. 17.50 põllumajanduslikud teated. 18.00 G. Abel: soodustusi väikemaapidajatele aiaanduse ja mesinduse arendamisel. 18.15 lõbusaid laule. 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. Saatekava. 19.05 Tšaikovski balletimuusika „Aurora pulmad“. — Londoni filharmoonia-orkester, juhatab E. Kurtz. 19.30 A. Kasmets: Eesti muusika arengutee (KV). A. Tomson ja tema looming. (Näidetega heliplaateid). 20.00 saksofoni- ja tšellosoolod. 20.40 välispoliitiline vestlus — H. Rahamägi. 21.00 õhtumuusika. 21.45 lastevanemate veerandtund. Mag. A. Elango: murdeealiste noorte vabad harrastused ja nende juhtimine. 22.00 õige aeg. Päevauudised. 22.10 sümfooniakontsert. 13.00—23.20 reportaaž Eesti-Soome maavõitluselt kreeka-rooma maadluses Helsingis — H. Mikkin (Helsingist).

Majaomanik kirjutab

Wälismaal viibides olen mõinud tähele panna, et linnavalitsused eriti hoolitsenud furgude puhituse eest. Paljudes välismaa linnades on furgude müügitahad kaunistatud lillede ja mururibadega. Suurt maeva ja hoolt kantakse aga furu puhastamisel.

Tallinna furu puhitus jätab selles mõttes joomida. Turul leidub pea alati mustameeliseid, furg haieba ega paku kuigi meeldivat pilki. Alles eile mõis turufaubamaja juures näha foolilast, kes oli tukkunud ühte jäärajesse loifu ja jaanud tublisti niijutada.

Praegu, kus arutatakse Tallinna väljajähtamise küsimusi ja tahetakse hakata ehitama uut raeoda, võiks mõelda sellele, kas pole otstarbekam

enne korda seada Tallinna furg ja selle järele võtta kõne alla kas- või näiteks raeoja ehitamise.

Praegune raeoda on väga auväärne ehitus ja seal saab linnaasju küllalt ajada. Ajaloolise ehitusena on ta pealegi väga tunnustuväärne, mis pälvi nii omade kui ka võõraste tähelepanu.

Turu oluford jätab aga joomida. Selles mõttes tuleks enne teisi fõid tähta võtta korraliku furu rajamine. Furg on igale inimesele tarvilik ning head furuforraldust finguwad ka ferwishoidlitud nõuded.

Tööstusruumi ei tohi kasutada eluforteriks

Härjapea tän. 23 majaomanik on oma finnisvara feldriforral asesse- wasse tööstusruumi ehitanud kütte- folded ja selle ruumi annud kasutami- seks eluforterina. Kuna jäärane tali- fustuiis pole foosfofas tehfiwa ehitus- määruisega, siis linnawalitsus oisustas nõuda forterisse ehitatud küttefollete lammufamist. Majaomanikule tehakse poliisfei laudu wastaw korraldus.

Laiast

maailmast

Taani noorjoo „fodanlit leerifa- mine“. Suurem osa taanlasti on luteri usku ja noorjugu, nagu meilgi, täib teatud manaduse jõudes leeris, mis on ufulise küpsufe tunnustufeks. Wiimastel aastafel on paljudes perekon- dades märgata teeldumist selle ufulise kombe täitmiselt. Seepärast forralda- takse eelolewal aprillifkuul Kopenhää-

genis nõndanimefatud „fodanlit lee- rifamine“ tahes grupis: poisifele ja tütarlastefele. Leerifamine meenufab küll kiriflifu leerifamist, fuid ei foimu kiritus. Sellel fferemoonial peab kõne peaminister Stauning, kelle poeg on ta „fodanlitus leeris“.

Rooseveltile 5-miljoniline kingitus. Tuntud Ameerika poliitil Mar-Maddon algatas forjandufe, mille üldsumma oleks 5 miljonit dollarit. See summa annetatatakse president Rooseveltile tema ametist lahtumise päewal — kingitu- jena Ameerika rahwa poolt. Nagu Mar-Maddon seletab, edeneb forjandus väga jõudfalf ja on arwata, et toktu tuleb tangelt üle 5 miljoni. Kuigi ole- tada, et Roosevelt seda raha wastu ei wõta, siis on selle summa toktupane- misel jattil ifeenejst juba väga fuur jumboolne tähifus.

Tundte ära, mis haigust ma põen... Indias väga populaarne muhamedi- ufuline rahamees Set Kuradifmal Dfhalan, kes on annetanud fuuremaid rahafummajid heategeufisefks ja fea- dusufisefks otstarwefeks, ei ole oma miljonife juures kuigi õnnelif. Mõni aeg tagafi miljonär haigestus hai- gusfe, mida feni ei ole fuutnud üksti arst ära tunda ja mille wastu ei ole leifud arsfimif. Oma meeleheifees fea- tas miljonär, et ta mafjab ififule, kes feda fermenfab sellest haigusest, 50.000 naelfterlingit. Kuuldes, et Daffes fe- gufseb väga ojam hindulane-arst, jaa- fis Dfhalan sinna erilennufi. Kuifd ta lennufil tohale ifmunud, jamufst ta tohalifud — niifafst hindulafestf, fui ta eurooplastest arsfid — ei fuuda jõuda jelguifele, milles seifjab miljonäri haigus. 60-aastane miljonär aga on aegfajelt fuuremas oma Ralfuffa pa- lees.

SOKOLAAD

Diplomaat
KAWÉ

India püüab täielikult ifeifeiswufefe. Nagu Bombayst teatatakse, pidas hin- dufe-rahwuslaste erafonna kongressil selle erafonna uus efimees Subhaj Boze kõne, milles ta tähendas, et „meie eesmärgiks on feha lõpp meile pealejunnituf fideimeile, mis meid feo- wad Inglismaaga. Nagu Siri presi- dent De Valera, üflen ka mina, et meil ei ole mingit maenu Englise rahwa wastu. Meie wõifleme Suur-Britan- niga waid sellepärast, et tahame oma- da wabadust ife femaga oma wahet- fõrdate forraldamifeks. Kui meie jaa- me fõelife enesemääramife, siis lange- wad ära igafugufed põhjufed, mis meid teelawad loomast Englise rahwaga fõi- ge juadamfifumaid wahetõrdi.“

Wäljaandja: Tallinna Majaomanifufude Selts.

Wastutaw toimetaja: A. Riri.

Korteriotsimised

2 puhtas ning kindlas teenistuses isikut vajavad 2-toalised

korterit

hinnaga 25—30 krooni. Teat. saata slt. „Kindla- palgalised“.

Korteriit

1—2 toaga ja valge köögi- ga soovin kohe saada vaik- sele vanemale perekonnale.

Teated slt. „Perekond“.

Korteriipakkumised

Loode 15 — majah. 1 tu- ba pliidiaga, II kord, elek- ter, wesi ja kloset kojas. Tähe 7—1. Tuba wahesei- naga, II kord, elekter, wesi

1-sel surma-aastapäeval

Jaak Frosch'i

mälestab vaikselt leinas

Tall. Majaom. Selts

Hambaarst

Marta Poljak

Hamba- ja struhaigused, kunsthambad.

Uus t. 20—7, telef. 441-75.

Vastuvõtmine kella 10—1 ja 1/2—7.

Majaomanikkude Seltsi liik- metele vastuvõtmine alanda- tud tariifiga.

kojas. Lasteta vanemale kindl. teenist. abielupaarile.

Endla 30—18. Eraldi sis- sek., köögi tarvitam. möbl. tuba ära anda üksikule naisterahvale.

Roopa 23—12. Kindlas teenistuses isik võib kaas- ütüliseks tulla abielupaari juure. Tulla 8—12 p. ja õ. pärast 6.

Noole 5—3. Ametiskäija korralik meester. võib saa- da mugava kodu kaastüri- lisena korral. inimeste juu- re. Näha 4—6 p.

Poska 45—2. Mõõbliga

tuba ühes kütte ja valgust. ära anda korral. isikule.

Narva m. 31 — majaom. Erasisek. möbl. tuba ühes kütte ja valgust. ära anda korral. isikule.

Aia 21—13. Möbl. tuba ära anda.

Lüise 17—7. Tuba köögi tarvituse, kütte ja elektri- valgustusega ära anda kind- las teenist. oleval korrali- kule isikule. Hind 15 kr.

Peale kella 5 õhtul. Heeringa 12—1. Soe, hästi möbleeritud tuba, erasis- sek., intell. isikule ütülile anda.

Nõmmel, Rahumäe jaa- mast 6—7 min. tee. Kurni nr. 31, II korral. Ära anda väiksem korteriosa: 1 tuba ja valge esik, erasissekäigu- ga, köögi tarvitus võimalik. (10—12 krooni kuus).

Gonsiori 17—17. Mõõbli- ta tuba, päikesepoolne, keskk., lifti ja vannit. tarvit. välja anda vaikselt elavale ütülile.

Niidi 9—7. Erasisek. 2 tuba ilma mõõblita ära anda abielupaarile köögi tarvit. Näha p. kl. 12 p.

Reinvaldi 4—7 (Kunderi põik). Erasisekäguga, ilma

mõõblita ilus tuba uues ma- jas ära anda üksikule. Üür 16 krooni.

Niine 13—6, hoovimajas. Kaastürliseks võib tulla meesterahvas.

Kõie 1—2. Tuba ära anda 1—2 intell. inimesele. Näha p. kl. 3 p.

Endla 49—9. Mõõbliga tuba ära anda. Näha p. kl. 5 p.

Suur-Ameerika 49—13. Kaastüri- liseks võib tulla üksiku nais- ter. juure viisakat meest ehk naisterahvast.

Koidu 85—5. Uues ma- jas ära anda päikesepoolne möbl. tuba kütte ja val- gust, erasissek., soovikor- ral vanni ja telef. tarv. Nä- ha kl. 3—1/2 õht.

Lennuki 14—1. Kaastüri- liseks võib tulla ametiskäija preili. Üür 5.50 kr.

Karu 37 — majahoidj. 1 tuba pliidiaga ja 2 tuba pliidi- ga, I kord, elekter, wesi ja kloset kojas. Kindl. teenist. isikutele. Näha 2—4 p. l.

Karu 37 — majahoidj. 5 tuba, köök ja esik, I kord, elekter, wesi ja kloset kort. Intell. perekonnale, sobib ka kontoriks. Näha kl. 2—4 p. l.